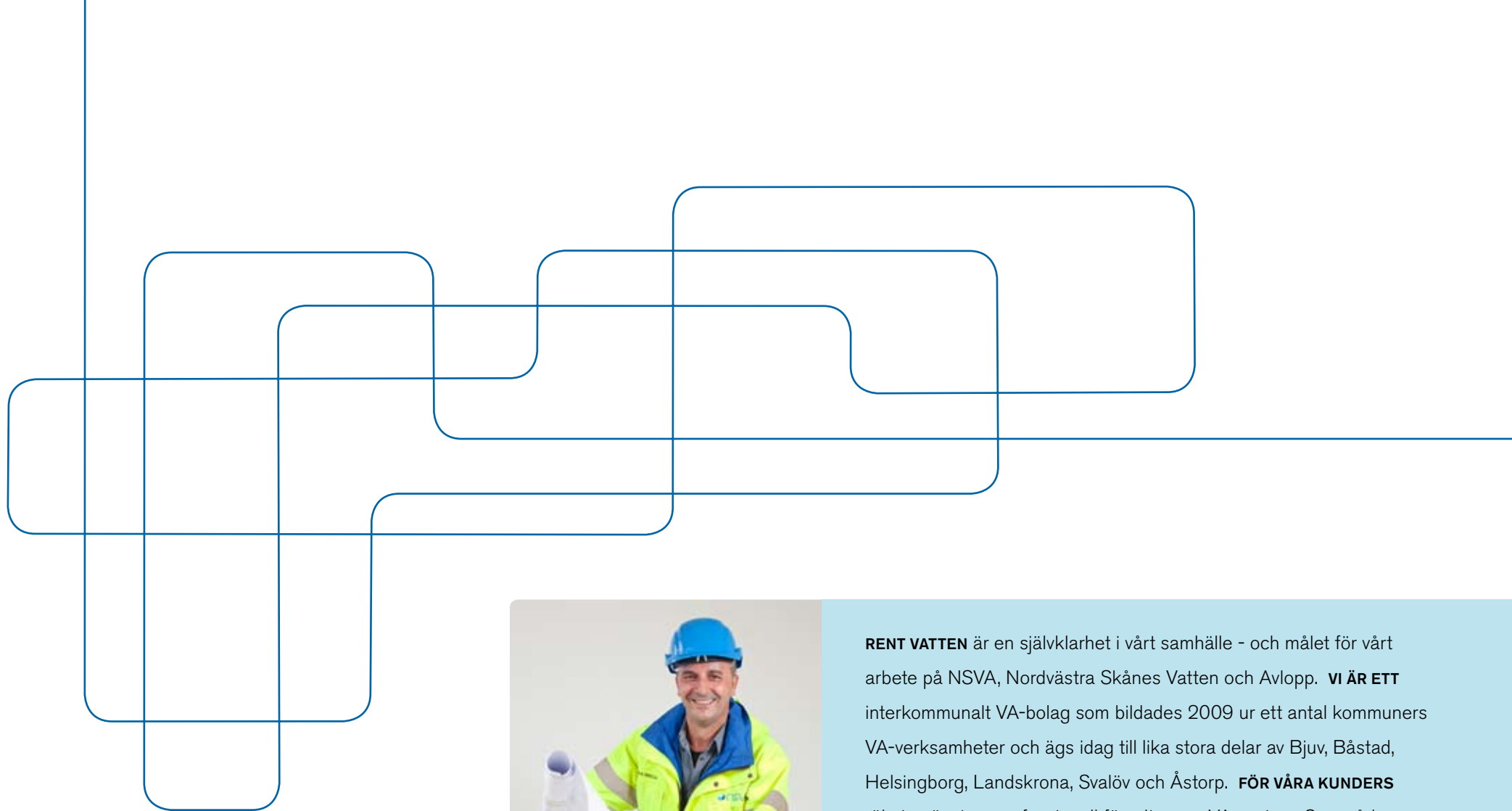

RIKTLINJER FÖR
SLAM- & OLJEAVSKILJARE
INOM NSVA

Rent vatten.
Ett jobb för livet.

RENT VATTEN är en självklarhet i vårt samhälle - och målet för vårt arbete på NSVA, Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp. **VI ÄR ETT** interkommunalt VA-bolag som bildades 2009 ur ett antal kommuners VA-verksamheter och ägs idag till lika stora delar av Bjuv, Båstad, Helsingborg, Landskrona, Svalöv och Åstorp. **FÖR VÅRA KUNDERS** räkning är vi en professionell förvaltare av VA-system. Som sådan ser vi till att 225 000 invånare och företag i regionen får dricksvatten av toppkvalitet. **VI TAR HAND OM** spillvatten och gör det kretsloppsanpassat i tioalet reningsverk. Vi hanterar dränage- och dagvatten. Vi kontrollerar vattenkvaliteten och genomför kvalificerade konsultativa uppdrag. **ALLA SOM JOBBAR** på NSVA vet att vi har ett av de viktigaste jobben som finns. För vad kan vara viktigare än att se till att vi alltid har rent vatten?

Innehåll

- 4 BAKGRUND & SYFTE
- 5 OLJEAVSKILJARENS FUNKTION
- 6 GENERELLA RIKTLINJER
- 7 RIKTLINJER FÖR OLIKA TYPER AV OLJEAVSKILJARE
- 8 DIMENSIONERING & UTFORMNING
- 8 EGENKONTROLL & SKÖTSEL AV AVSKILJARE
- 9 PROVTAGNING
- 9 VATTENTÄKTER
- 10 BILAGA - Definitioner
- 11 KONTAKTINFORMATION
- 11 MER INFORMATION

Bakgrund & syfte

För att minska utsläppen av olja till avloppsnätet och efterföljande recipienter har NSVA (Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp), i samråd med miljöförvaltningarna inom NSVA:s verksamhetsområde, tagit fram riktlinjer för slam- och oljeavskiljare. Målet med riktlinjerna är att få en enhetlig bedömning av vilka verksamheter som bör ha oljeavskiljare och hur driften av avskiljarna bör se ut.

Huvudmannen för avloppsreningsverket är inte skyldig att ta emot spillvatten som avviker från hushållens spillvatten. Målet med riktlinjerna är dels att kunna sluta kretsloppet genom att återanvända slammet från reningsverket på åkrarna och dels att bidra till målen om en giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag samt att grundvatten av god kvalitet kan uppnås.

Riktlinjerna vänder sig till verksamhetsutövare, projektörer, konsulter och fastighetsägare och gäller för alla verksamheter som verkar inom det område som NSVA ansvarar för.

Riktlinjerna vänder sig i huvudsak till de verksamheter där avloppsvattnet uppkommer under tak t ex verkstäder och garage. I väntan på att alla kommuner inom NSVA ska få utförliga dagvattenplaner har även avloppsvatten som uppkommer utomhus på parkeringsplatser och liknande tagits med. Riktlinjerna är inte fullständiga för att klargöra hur dagvattnet ska omhändertas men de ger förslag på vilken typ av verksamhet som kan ha oljehaltigt dagvatten som bör genomgå rening innan det når recipienten.

Riktlinjerna grundar sig i tillämpliga delar på Svensk Standard; SS-EN 858-1 och SS-EN 858-2. Standarden antogs i september 2001.

För oljeavskiljare som installerats efter år 2001 gäller dessa riktlinjer i sin helhet. För de avskiljare som är installerade före år 2001 gäller de generella riktlinjerna som finns angivna på sidan 6.

Om verksamheten där oljeavskiljaren är installerad ändras väsentligt, exempelvis vid ombyggnation av lokalerna eller om verksamhetens inriktning eller omfattning ändras, gäller hela dokumentet.

Oljeavskiljarens funktion

Oljeavskiljare avskiljer endast ämnen med en densitet lägre än $0,95 \text{ kg/dm}^3$ som inte är emulgerade och inte är vattenlösliga. De används för att separera olja, bensin och andra lätta vätskor.

Principen för avskiljning bygger på att dessa vätskor, t ex olja, stiger upp till ytan p g a tyngdkraften. Hur snabbt oljan stiger upp till ytan beror på hur vätskan är fördelad i vattnet, det vill säga droppstorleken. Oljeavskiljaren är inte en fullständig reningsanläggning utan skiljer till viss del oljefraktioner från avloppsvattnet.

Användning av vissa rengöringsmedel, andra kemikalier och högtryckstvätt kan medföra att den uppsamlade oljan följer med ut i avloppsnätet. En förutsättning för att en oljeavskiljare ska fungera är att man använder ett s k självspaltande eller självseparerande avfettningsmedel.

De avfettningsmedel som inte tillhör denna grupp ger en stabil emulsion (blandning) av olja och vatten, d v s olja avskiljs inte från vattnet i oljeavskiljaren. I de fall fett eller olja emulgerat (antingen kemiskt genom t ex rengöringsmedel, eller mekaniskt genom t ex en högtryckstvätt) kan avskiljningen ta mycket lång tid.

Olje/fettdropparna är då så små att de inte har tillräcklig flytkraft för att stiga till ytan. Avskiljningsprocessen kan i sådana fall förbättras genom att låta vattnet passera genom ett koalescensfilter, där de små dropparna slås samman till större, eller genom att tillsätta kemikalier.

Generella riktlinjer

Avloppsvatten från industrier eller annan verksamhet som är av en annan karaktär än hushållspillvatten tas endast emot om de uppfyller kraven enligt de Allmänna bestämmelserna för vatten och avlopp (ABVA). Det är fastighetsägarens ansvar att vattnet som leds till spill- och dagvattennätet uppfyller kraven i ABVA.

För att kunna uppfylla kraven i ABVA bör:

- oljeavskiljaren vara dimensionerad för sitt användningsområde.
- oljeavskiljaren vara utrustad med både optiskt och akustiskt larm.
- oljeavskiljaren vara utrustad med en provtagningspunkt.
- oljeavskiljaren kontrolleras regelbundet och tömmas så ofta att den alltid fyller avsedd funktion, dock minst en gång per år.

- utgående vatten till spillvattennätet från oljeavskiljare maximalt innehålla 50 mg olja per liter mätt som oljeindex.
- utgående vatten till dagvattennätet från oljeavskiljare maximalt innehålla 5 mg olja per liter mätt som oljeindex.
- inga stabila emulsioner ledas till oljeavskiljaren.
- en VA-anmälan görs till NSVA vid ändringar och vid nyinstallationer. I anmälan ska uppgifter om typ och dimensionering av oljeavskiljaren finnas med. Vidare ska anmälan innehålla uppgifter om typ av verksamhet, vart vattnet kommer att ledas, larm, provtagningsbrunn samt vem som kommer att ansvara för skötseln av oljeavskiljaren. Till anmälan ska även ritningar bifogas som visar var och hur oljeavskiljaren installeras.
- skurvattnet från rengöring av verkstadsgolv samlas upp och renas innan det leds till avloppet, alternativt tas omhand för extern rening.
- vatten från detalj- och motortvätt inte avledas till oljeavskiljaren utan tas om hand som farligt avfall.

Riktlinjer för olika typer av oljeavskiljare

Inom NSVA gäller kraven till höger på rening av oljehaltigt vatten som leds till spill- och dagvattennätet. Kraven gäller vid nyinstallation och när en verksamhet ändras väsentligt. Med väsentlig ändring avses bland annat ombyggnation av lokalerna eller om verksamhetens inriktning eller omfattning ändras.

VERKSAMHET	AVSKILJARE	ANSLUTNING	ANMÄRKNING
Fordonstvättar	S-I-P	Spillvattennätet	Riktvärden ¹
Golvavlopp verkstäder, maskinrum och liknande	S-II-P	Spillvattennätet	
Garage och lager med golvavlopp	S-II-P	Spillvattennätet ⁵	
Pumpöar och cisternpåfyllning vid bensinstationer inom vattentäkt	S-I-P	Spillvattennätet	Skärmtak krävs över samtliga spillzoner
Pumpöar och cisternpåfyllning vid bensinstationer	S-I-P	Dagvattennätet ^{3 4}	
Lagringsplats för skrotbilar	S-I-P	Dagvattennätet ^{3 4} Spillvattennätet	Dagvattennätet om platsen saknar tak Spillvattennätet om platsen har tak
Dagvatten från industriområden		Dagvattennätet ^{3 4}	
Dagvatten från parkeringsplatser		Dagvattennätet ^{3 4}	
Avrinning från hårdgjorda ytor inom vattentäkt		Dagvattennätet ^{3 4}	
Väg: 5 000 ÅDT ²		Dagvattennätet ^{3 4}	
Väg: 15 000 ÅDT ²		Dagvattennätet ^{3 4}	
Väg: 30 000 ÅDT ²		Dagvattennätet ^{3 4}	

S= slamavskiljare   I = klass I oljeavskiljare   II = klass II oljeavskiljare   P= provtagningsmöjlighet

- 1 För fordonstvättar gäller ytterligare krav. Kraven finns angivna i [Riktlinjer för utsläpp från fordonstvättar inom NSVA](#).
- 2 ÅDT = Års Dygns Trafik
- 3 För vatten som leds till dagvattennätet krävs ingen specifik klass på oljeavskiljare. Istället ställs krav på att den lösning som används klarar att avskilja olja, metaller och partikelbundna föroreningar t ex PAH. Öppna dagvattenlösningar som kan ge mervärden för bl a den biologiska mångfalden är positivt. Samråd bör ske med respektive miljöförvaltning innan åtgärden vidtas.
- 4 Innan beslut tas om att vattnet bör ledas till dagvattennätet måste en bedömning göras utifrån recipientens möjlighet att ta emot vattnet.
- 5 Placeringen av golvbrunnarna bör ske på sätt att möjligheten för fordonstvätt försvåras.

Dimensionering & utformning

För att oljeavskiljaren ska kunna uppfylla sin funktion är det viktigt att den är rätt dimensionerad. Hur man ska gå tillväga med dimensionering hänvisas till SS-EN 858-2 och Naturvårdsverkets faktablad om oljeavskiljare. Inom NSVA:s verksamhetsområde bör dimensioneringen av oljeavskiljare kopplade till dagvattennätet vara 90 procent av årsvattnet och tio procent av ett femårsregn.

Egenkontroll & skötsel av avskiljare

Tillsyn och underhåll bör utföras varje månad av sakkunnig personal. Rengörings- och underhållsjournaler bör föras och finnas tillgängliga för tillsynsmyndigheten. Där bör även speciella händelser som reparationer och utsläppstillbud finnas angivna.

Underhåll bör utföras enligt tillverkarens instruktioner och minst omfatta nedanstående punkter:

SLAMAVSKILJAREN

- Bestäm slamvolymen. Överstiger slamskiktet 20 cm, beställ tömning.

OLJEAVSKILJAREN

- Mät oljeskiktets tjocklek. Överstiger oljeskiktet 5 cm, beställ tömning.
- Kontrollera larmen.
- Kontrollera att den automatiska avstängningsanordningen fungerar.
- Vid behov rengör eller byt filter/lameller.

PROVTAGNINGSTRUNN

- Rengör provtagningsbrunnen och dess utloppskanal (med högtryck). Det bör genomföras omedelbart före provtagning.

TÖMNING

- Avskiljaren bör tömmas helt och rengöras. Avfallet som uppkommer är att klassa som farligt avfall och får endast transporteras av en utövare med tillstånd. Kvitton på att oljeavskiljaren har tömts bör sparas och finnas tillgängliga för tillsynsmyndigheten. Innan avskiljaren används på nytt efter tömning bör den återfyllas med rent vatten.

BESIKTNING

- Oljeavskiljaren bör besiktigas minst vart femte år. Besiktningen bör utföras av en fackman och omfatta följande parametrar:
  - Systemets täthet
  - Hållfastheten
  - Inre beläggningar
  - Skick på inbyggda delar
  - Skick på elektriska enheter och installationer
  - Kontroll av inställning för automatisk avstängningsenhet, t ex flottörer.
  - Dokumentation av rengöring och underhåll ska finnas och på begäran kunna visas för tillsynsmyndigheten.

Provtagning

Huvudmannen bestämmer/bedömer vilka provtagningar och analyser som är nödvändiga för att karaktärisera/kontrollera avloppsvattnet. Det är NSVA eller miljöförvaltningen som ställer krav på provtagning och analys av avloppsvattnet. Kraven kan ställas både till fastighetsägare och till verksamhetsutövare. Det är viktigt att provtagning sker med hjälp av en certifierad provtagare och att analyser utförs av ett ackrediterat laboratorium.

Vattentäkter

För de verksamheter som ligger inom ett vattenskyddsområde för vattentäkt tillkommer bestämmelserna för skyddsområdet.

Inom NSVA finns följande vattenskyddsområden:

- Båstads kommun: Axelstorp, Båstad, Böskedal, Eskilstorp, Förslöv, Krogstorp, Skrattarp, Västra Karup och Ängelsbäck.
- Helsingborgs stad: Örbyfältet, Örby berggrundvattentäkt, Ramlösa hälso-brunns grundvattentäkt och Holk.
- Åstorps kommun: Åstorp och Kvidingefältet.

För de verksamheter som ligger nära kommunala vattentäkter, reservvattentäkter och privata vattentäkter kan det finnas speciella restriktioner.

” Ta kontakt med miljöförvaltningen i din kommun för att få reda på vad som gäller i just ditt fall. ”

DEFINITIONER

ABVA

Allmänna bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i kommunen.

Dagvatten

Dagvatten är regn- och smältvatten som avleds från tak, gator, parkeringsytor och andra hårdgjorda ytor. Dagvatten leds ofta direkt till recipient utan rening.

Fackman

Fackkunnig person ska vara neutral, expert eller från annan institution, som bevisligen har fackkunskap om drift, service och inspektion av avskiljareanläggningar och som även har utrustning för att provta avskiljareanläggningar.

Gravimetrisk oljeavskiljare

Den gravimetriska oljeavskiljaren bygger på att olja är lättare än vatten och att oljan därför lägger sig överst och vattnet kan ledas vidare. Detta är den vanligaste typen av avskiljare. Utsläppsgränsen för denna typ av avskiljare är 100 mg opolära kolväten/liter. Gravimetriska oljeavskiljare är s k klass II-avskiljare.

Huvudman

Den som äger en allmän VA-anläggning. Det är varje kommun som är huvudman.

Koalecens-/lamellavskiljare

I en koalecens- eller lamellavskiljare finns det ett filter/lameller som gör att även mindre oljepartiklar kan avskiljas. Utsläppsgränsen för denna typ av avskiljare är 5 mg opolära kolväten/liter. Oljeavskiljare med koalecensfilter eller lameller är s k klass I-avskiljare.

Spillvatten

Spillvatten är förorenat vatten från hushåll, industrier och andra verksamheter. Spillvatten leds till avloppsreningsverket och renas innan det släpps ut till recipienten.

SS-EN 858-1

Svensk standard som behandlar apparatkonstruktion, kapacitet, testning, märkning och kvalitetskontroll.

SS-EN 858-2

Svensk standard som behandlar anläggningens dimensionering, installation, drift och underhåll.

Sakkunnig

Som sakkunnig anses utövarens personal eller tredje person, som på grund av sin utbildning, sin kännedom och sitt praktiska arbete skaffat sig erfarenhet så att han kan genomföra bedömningar och provningar inom aktuellt område.

Kontaktinformation

För mer information kontakta gärna NSVA eller miljöförvaltningen i den kommun där verksamheten bedrivs.

NSVA

Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB
Box 2022
250 02 HELSINGBORG
010-490 97 00
kundservice@nsva.se
www.nsva.se

Miljöförvaltningarna i
NSVA:s ägarkommuner:

BÅSTAD

Miljöavdelningen
Vångavägen 2
269 80 BÅSTAD
0431-770 00
miljoavdelningen@bastad.se

HELSINGBORG

Miljöförvaltningen
Carl Krooks gata 10
251 89 HELSINGBORG
042-10 77 50
miljoforvaltningen@helsingborg.se

LANDSKRONA

Miljöförvaltningen
Stadshuset
261 80 LANDSKRONA
0418-47 06 00
miljo@landskrona.se

SÖDERÅSENS MILJÖFÖRBUND

(BJUV, Klippan, Perstorp,
SVALÖV, Örkelljunga)
Storgatan 50 C
264 33 KLIPPAN
0435-78 24 70
info@smfo.se

ÅSTORP

Bygg- och Miljökontoret
Storgatan 7
265 80 ÅSTORP
042-643 00
byggomiljo@astorp.se

Mer information

Naturvårdsverkets faktablad
nr 8283 om oljeavskiljare,
www.naturvardsverket.se

Standarden SS-EN 858-1 och
SS-EN 858-2, finns att beställa via
www.sis.se

Rent vatten. Ett jobb för livet.

